

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Vita, Auctore Sigewardo, Ex editione Overhami cum Fragmentis
Browerianis et apographo Hardeshusano collata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A rum Sanctorum reliquiis, publicæ veneratione exponi solitis, ibidem assertæ. Verum sacra illa pignora post annum 1694 ab Humberto a Præcipiano, Mechliniensi archiepiscopo, fuere tandem etiam approbata. Ita in litteris, Lovanio huic datis ad amicum, a quo illa de re fuerat, me curante, epistola conventus, docet R. D. A. I. Melaert, ipsiusmet S. Martini Lovaniensis alumnus, addens etiam, in hujus sui monasterii ecclesia sacras, de quibus hic, reliquias publicæ venerationi exponi, esseque in illa sacellulum, in quo S. Meinulphi custoditur imago, a dextris sibi habens appictam puellulam cum adscripta vernacula epigrapha, qua huic, nomine Elizabeth-Verhoy, fuisse oculos, ex ustione bis læsos, Sancti patrocinio anno 1707 sanatos, indicatur.

Windesheimensis canonicus,

143 Sanctum porro et in dicto Lovaniensi S. Martini et in omnibus aliis Congregat. Windesheimensis monasteriis Officio ecclesiastico quotannis coli, mihi mox suaserant scriptoris anonymi num. 48 huc transcripta verba. Verum, ut e Directoris, Propriusque, quæ in Belgio nostro ad dictæ Congregat. usum vel sunt vel fuerunt, modo disco, Officio istie Sanctus hodie non colitur, B etsi iterum hoc cum honore in Germania a præfata Congregatione assici, ex impresso hujus anno 1701 Coloniae Agrippinæ Proprio, utpote in quo ad 5 Octobris diem Officium de S. Meinulpho præscribitur, concludendum appareat. Ceterum, ut omnia quæ ad Sancti cultum quocumque modo pertinent, expediam, locus adhuc, in quo is altare sibi consecratum habet, aut certe, Lutheri hæresi nondum exorta, habuit, commemorandus est. Docet hunc Joannes Probus in Budicensi Chronico part. 2, cap. 42, pag. 27. Verba, quibus id ibidem facit, et quibus simul miraculum, Sancti patrocinio patratum, complectitur, hæc sunt: Erat et alius Frater, Joannes Kilverman, unus ex his, qui cum primis reformatoribus monasterii B. Meinulphi in Bödeken transmisus fuit, presbyter senex et devotus, quia specialem gratiam habuit verbum Dei prædicando seminare. Iste dum in magna paupertate monasterium cerneret constitutum, assumpto socio sibi deputato, petitionem in prædictæ reformationis subsidium circumquaque fecit, de qua non parvam pecuniam attulit ad structuram.

C et in comitatus Schauenburgensis vice Glinten delatus.

144 Contigit etiam, dum in territorio comitis de Schwowenberg in quadam villa, Glinten nominata, prope Weseram petitionem suam faceret, et ibidem mulierem, ut pro reformatione monasterii B. Meinulphi adjutricem manum porrigeret, precaretur, eadem mulier audiens B. Meinulphum nominari, cum lætitia mentis prorupit in hæc verba: « Dilecte domine, ob honorem B. Meinulphi libenter munus vobis » dabo; nam tribus annis privata visu fui, et » consultum mihi erat, ut pro receptione visus » altare B. Meinulphi, quod apud nos in ecclesia » memoratæ villæ ad honorem ejus constru- » etum est, visitarem, spondei visitare; qua » sponsione facta, statim hos oculos claros, » quos habere me, cernitis, per intercessionem » B. Meinulphi recipere promerui. » Schwowenbergensis, seu, ut communis scribitur, Schauenburgensis aut etiam Schaumburgensis, comitatus, qui vicum Glinten, verbis recitatis memoratum, complectitur, quique, proprios olim comites fortitus, nunc partim comiti Lippiæ, partim Hassiæ principi paret, in Germania inter Brunsvicensem ducatum ad Ortum et principatum Mindensem ad Occasum situs est, sequæ ad Visurgim seu

Weseram extendit, ut, etsi vicum Glinten, in quo Sanctus altare sibi consecratum aut habeat, aut certe habuerit, in Tabulis Geographicis expressum non inveniam, ejus tamen situs sat prope innotescat.

AUCTORE
C. B.

VITA,

Auctore Sigewardo,

Ex editione Overhami cum
Fragmentis Broverianis
et apographo Hardeshu-
sano collata.

PROLOGUS a.

Albino Patri digno constanter amari,
Filiolus parvus fidei vinclum Sigewardus b.

a

b

I nter eos, mi Albine, doctorum doctissime, jure suo liberaliter utuntur amicitia, qui amicorum non nesciunt nescire vitia. Horum te, Pater jucundissime, consortio illa simplex animi tui admittit intentio, qui salutari seductus errore, me nequitia imperitiaque maculis esse deformem voluisti nescire, quem tam ardua rei judicabas convenire. Nam quidam tuorum familiarium, sitiens illum oris tui fontem aureum, attentavit te precibus, ut beati Meinulfi vitam non antehac satis libero ore expeditam, tui stili venustate corrigendo velles deaurare. Tu autem, o viator imitabilis, ut super ratione duce progredieris, consilium tibi provideras subtilius: scilicet, ut id operis potius ad integrum ex tuo penu propinares, quam veterum dicta increpares. Sed dum tu plurimis occupationum impediris curis, me inter omnes auditores tuos infimum, nec inter eos vocari dignum, operis tui dignatus es vicarium.

E

Opusculum
suum auctore
Albino inscri-
bit,

2 Qua quidem intentione, tui quæ tantopere præconium expectat discipuli, nihil antiquius existimo: sed ne id mei culpa ne contrarium cadat, metuo. Quia cum arreptam sarcinam perferre nequivero, non solum mihi hæsitandum est in luto, sed culpa deficientis cadit in injuriam præcipientis: postremo tametsi me noverim imparem esse imperato operi, vereor tamen resistere a te imposito oneri: plus quidem volens, ut imperitiæ meæ infamia me probet benignum, quam obedientiæ transgressio nequeat diffamare malignum. Præterea spero, immo certum scio, ne tu, Pater suavissime, filii tui opus prodire patiaris in publicum examen, ni tuæ correctionis lima prius illud castiget ad unguem.

segue in illo,
quod hujus
jussu scripserit,
F

3 Certe, si privati juris aggressus essem materiam, qua mihi arbitrato meo licitum esset evagari, spero etenim, ne tibi essem pudori: nunc autem et cautio animæ, quæ in historiis sacris plus nudam rei veritatem, quam luculentæ orationis leporem jubet exquirere; et artissima lex alieni itineris me scientem subire cogunt viam fidi interpretis. Dico autem alienum iter: quia quidam in ejusdem operis cursu præcesserat, cujus me non mutare sententias, magistra veritas imperat c. Solus tantum verorum ordo, mei stili disponendus relinquitur officio: immo etiam si quid

ceteris aucto-
ris fidem se-
quit.

c

AUCTORE
SIGEWARDO.

quid præcessoris mei sermo, vel diminutione languit, vel excessit incremento, hoc sanandum permittitur meæ curationis medicamento. Age modo, mi Pater, age, inquam, mi gratissime Pater, ab omni telo sinistrae interpretationis tuere me precor, sub clypeo tuæ imperiosæ defensionis: neque hoc, annuente Deo, tibi erit actu difficile, quem sapientium nemo molitur lædere.

ac veritatem
sectari profi-
tetur.

4 Invidorum autem hiatus non moror, quorum latratus nullus comitatur morsus; et quorum non justus in me aditus patet detractio, nisi quod tam sacra mihi commissa sunt peccatori. Sed, si quis eorum sine peccato est, mittat in me lapidem. Ne autem multis occupationibus tuis mea loquacitas addat fastidium, hoc modo in calce æstimo breviter annectendum, quod Deum secretorum cognitorem testem habeam, tuæque personæ probatissimam majestatem, nihil me in Opere hoc locutum esse præter veritatem. Quapropter, si quis dignum ducat lector accedere huic Operi nostro, hunc per illud extremi iudicii æquissimum examen iterum atque iterum obsecro, ne meum recens dictum mendacii culpa velit notare, cui testimonium perhibet auctoritas veteris scripturæ.

ANNOTATA.

a *Vitæ Sancti nostri, per Sigewardum Scriptæ exemplar, e quo aliquot hujus Fragmenta Actis S. Meinweri in suis Sideribus Germaniæ subneavit Browerus, Prologo hoc fuit mutilum; quo etiam defectu laborat Hardehusianum, quod penes non est, ejusdem Vitæ apographum. Ad Comment. prævium num. 12.*

b *Quis Sigewardus, quis Albinus, cui Lucubrationem suam ille inscribit, probabilis fuerit, itemque quam fidem Sigewardus mereatur, in Comment. prævio num. 9 et 10 exponitur.*

c *Lucubratio scriptoris antiquioris, quam sibi prætulisse, hic iterumque infra innuit Sigewardus, penitus intercidisse, videtur.*

PROLOGUS ALTER.

Scriptionis
scopus.

C **A**nnuente gratia S. Spiritus, vitam sancti Mainulfi levitæ, in spem exemplarque levitis scripturi sumus, imo etiam ipsis sacerdotibus, qui plurimum exultabunt in reddenda sacerdotii ratione, si in hujus Diaconi a vixerint æmulatione. Ad summam, nullus est ordo, de quo male mereamur hæc scribendo, cum sit necessarium æque omnibus, tanti hominis refoveri interventione; cumque sit utile, ejus instrui imitatione. Sed nos pauca de pluribus hujus Viri miraculis complectimur, eademque pauca humilis stili serie prosequimur: commodius judicantes, ut doctus lector stilo nostro quasi indocto detrahat, quam stili nostri acumen minus capacibus capiendi aditum intercludat. In hujusmodi namque scripturis minime captanda est inutilis aura favoris, sed commodum internæ provectionis. Sed jam exordium aggrediamur.

ANNOTATA.

a *Liquet hinc, sacerdotio nunquam initiatum fuisse S. Meinulphum, ut, eum in diaconatus Ordine usque ad vitæ finem permansisse, Gobelinus num. 10 recte scribat.*

CAPUT I.

Sancti natales, baptismus, litterarum studium, vitæ institutum, progressus in virtute, condendi monasterii propositum, hujus exsecutio, visiones, miraculum, obitus.

Tempore, quo gentem Saxoniam a Karolo imperator imperio suo subegit, subactamque de idololatria ad fidem Christi transtulit, natus est de eadem gente Mainulfus b, utroque parente admodum nobilibus c. Sed jam in tenera ætate per necessitatem mortis destitutus est patre. Quo defuncto, nondum iste Puer mysterium suscepit baptismatis sacri, licet jam ætas ei concessisset virtutem ambulandi: quia gens illa adhuc fragilis in Catholica religione, nondum moris habuit teneros infantes baptismo consecrare d. Et ut plenius loquamur, ipsa gens nondum continuatim ad fidem pervenit, quod sequenti exemplo patenter liquebit.

7 Namque cum hujus Pueri mater primo viduata marito, contingere vellet proximam palmam virginitati, id est, abstinentiam thalami secundi: ecce, defuncti conjugis germanus, ipse quidem et re et professione paganus, visitavit eam indutus specie consolationis, sed animo volvens fomitem turpissimi sceleris. Quippe ille incestus hospes, in cujus corde hostis antiquus certissimum sibi hospitium collocavit, fratris conjugem, devotissimo hospitalitatis officio se suscipientem, heu nefas! invitam adulteravit e. Illa vero quam celerrime manus evasit corruptoris, absque dilatione properavit ad præsentiam prædicti Imperatoris f; ipsique, quæ dolor dictavit in corde, libero pronuntiaverat ore; nimis sancte obsecrans, ut se a tanto persecutore tueretur, qui æterni Tutoris vice in terris fungeretur. Imperator vero condolens nobilissimo dolentis dolori, annuit rogata roganti.

8 Ibidem quoque Filium ejus per lavacrum regenerationis, infra sanctæ matris Ecclesiæ uterum admitti fecit, ipseque eum a baptismo suscepit. Et bene quidem divina providentia Servulum suum, qui ab inferioribus personis domi baptizari potuit, ad regis cohortem vel curtem g baptizandum reservavit, quo procul dubio plurima populi collectio confluit: quatenus jam in ipso limine vitæ pluribus eum notum faceret, ex cujus notitia plures proficerent. Mater autem ejus, cui Regis sponsio certam securitatis spem largita est, spe gaudioque comite reversa est: et in vicem magistri, timorem amoremque Dei sibi constituit: ad quorum disciplinam omnem vitæ suæ ordinem instituit. Ipsa quoque Wigthruth vocabatur, quod vocabulum quasi quodam veritatis præsigio sortiebatur, quia pro Christi nomine cum vitiis et concupiscentiis bellum gessit legitime h.

9 Puer autem Mainulfus sub jure scholari ad disciplinam dispositus litterarum, ex dispositione ascendit ad habitum earum; et quod scientiæ litteralis habuit, usu operis devotus excoluit. Quippe

D

Sanctus, nobilissimo genere natus, ipsomet, a b c

E

d

ad quem ejus mater, de injuria exposituratura, confugerat,

e

f

F

Carolo Magno sponsore, baptizatur,

g

h

litteras discit,

A Quippe quia viam, quæ ducit ad vitam, artam et angustam existere scivit, jam de tenero ungui studiis asperioribus mentem formavit. Nam ut quidam docet :

Qui studet optatam cursu contingere metam,

Multa tulit fecitque puer, sudavit, et alsit :

Abstinuit vino et venere i.

Cum autem excederet e scholis, excessit etiam desiderium mundani honoris; integra mente migrans ad primum Canonicæ legis in loco, qui dicitur Paterbrunno.

vita canonice
se dat Pader-
bornæ sub
Badurado
episcopo,
k

40 Hic eum ejusdem loci pontifex, ipse quidem virtutum gloriosus artifex, nomine Baduradus, benignissima cura nutriendum suscepit, susceptumque largissimo paternitatis et gratiarum sinu refovit k. Sed quia res monuit et locus, non gravabimur saltem unum recitare indicium de hujus pontificis virtutibus. Ecce, 27 annis post sepulturam ejus exactis, vestes, quæ cum eo sepulcrum subierant, ita integræ, et sanæ apparuerunt, ut nec una fimbria ex eis legem pateretur putredinis. Quæ res liquido exprimit, quod ipse vivens integer vitæ, scelerisque purus exstiterit. Huic tantæ virtutis viro, dum beatus Meinulfus adhæsit continuus, cum sancto sanctus, cum innocente innocens, et cum electo apparuit electus. Cum enim bonus esset in puerili ætate, melior tamen factus est in juventute : quoniam una non contentus virtute, ascensionem in corde suo disposuit, quatenus de virtute in virtutem semper transiret.

occasioneque,
quæ hic expo-
nitur,
l

41 Inter hæc divino accidit instinctu, ut prædictus pontifex ita questionem circumstantibus proponeret : quid mysterii sermo Evangelicus contineret, dicens : Vulpes foveas habent, et volucres cœli nidos : Filii autem hominis non habent, ubi caput suum reclinet ? Quam questionem mox quidam, sicut res habet, solverat, dicens : Quia Christus cordis nostri habitaculum quæreret, nec quærens inveniret, quia scelus nostrum quærentis introitum impediret. Quod verbum ultra, quam dici valeat, in pectus Meinulfi descenderat. Doluit namque intrinsecus, Christum ad januam cordis nostri humiliter, sed frustra pulsare, cum nemo pulsanti velit reserare. Itaque ex illa hora, cum antea esset bonus, jam ut ita dicam, factus est in bonitate novus; sese Christo pandens in terris hospitium, quatenus ab eo reciperet æternæ mansionis commercium.

monasterium
condere pro-
ponit,
m

42 Ergo quia Christum voluntarie suscepit, Christus susceptus apud Susceptorem suum mansionem fecit. Felix mansio sub tali mansore! in qua fortune nihil licebat, quia in ea tantus Paterfamilias dispositoris m vicem obtinebat. Sed nos ad planum narrationis ordinem redeamus, ne dum imperiti laudamus, tanti Viri laudes culpa ingenii deteramus. Nam si quem dignis laudibus nequeas extollere, hunc laudas pulchrius; si te imparem fatearis laudibus ejus. Beatus igitur Meinulfus, cum omnem virtutem, quam potestate habuit, actu etiam adipisci studuerit, certus jam de Domini sui fide erga se, erubuit fidelis servus fidelissimo Domino se solum offerre : quocirca miro ardebat desiderio monasterium construendi, sed id ardentem tardavit mora locum aptum inveniendi : quatenus divina pietas illud constructum tanto majori profio examinaret, quanto Servus ejus pro construendo constantius laboraret.

43 Cum autem Dominus jam vellet Servo la-

boranti parcere, dignatus est ei suæ prædestinationis locum ostendere. Namque subulcus ejus, dum more solito in pascendis moraretur gregibus; ecce improvise miræ lucis splendorem aspexit in loco, ubi nunc idem monasterium Deo auctore consistit. Vidit præterea copiosam cervarum multitudinem, modo stare, modo circuire locum eundem. O ineffabilem Christi pietatem! quæ dum Servi sui honorem dictavit, nativitatis suæ miraculum suscitavit. Namque ut illa primum revelata est pastoribus, sic hujus construendi monasterii visio pastori innotuit primitus. Hinc patet, quam dilectus Deo iste fuerit, cujus sepulcri futurum locum tanta Dominus revelatione mirificavit n.

AUCTORE
SEGIWARDO.
locumque, quo
id faciat, vi-
sione, primo
subulco suo,

n
e quo hanc
auditam

44 Certe, quod hæc res pastori inter pascendum apparuit, significat, quod illo dominicus grex dominicis reficiendis pascuis venturus fuit; sed quod pastor fuit ipsius, id est, Mainulfi, exponit, quod omnes incolæ ejusdem loci, scilicet pastores cum omni sibi commisso grege, debeant post Christi, sancti Mainulfi præcipue servitio studere. Quod autem cervas, non cervos, vidit, gregem illum Dominicum ex femineo sexu collectum iri præfiguravit. Si quis enim quærat mysterium de viso lumine, nihil prohibet eum præsentiam S. Spiritus per lumen intelligere, quæ et olim Apostolis per ignem voluit apparere. Prædictus autem pastor hæc exanimatus visione, nihil omnino sollicitus fuit de grege, sed timuit, se jam ad præsens extrema passurum esse. Verumtamen cum postea vix reciperet animum, festinanter perrexit ad Dominum suum, illic, quæ vidit visa, per ordinem cuncta discussit.

E

45 Vir Deo plenus, cordis corporisque auri- bus arrectis in verba dicentis, ubi dicens dicendi finem fecit, auditor lectissimus pro gratissima fama Christo sacrificium laudis immolare cepit o. Certe cepit, ceptumque honestissime perfectit : quo perfecto prædictum pontificem famæ hujus participem fecit, quem quoque gaudii hujus socium esse speravit. Nec sperans hac spe delusus est, quia Christianissimus pontifex gaudenti vere congavisus est, statimque divinam intendens miserationem, festive alludit ad pastoris nomen dicens : « Ne nobis vilescat abjecta » persona pastoris, cum primum pastoribus ipsa » nativitas effulserit Salvatoris. » Idem etiam plenus oculis ante et retro, prorsus nihil fidei habuit diabolo, quod se etiam quandoque in angelum lucis solet transformare. Idcirco elegit consilium, iterum pro eadem re consulendum esse Dominum : quippe ut secundum exponeret indicium, a quo prima jussio cepisset initium.

Badurado
pandit,
o

46 Cui beatus Mainulfus præbens assensum, petiit pastore duce prædictum locum, ibique solus cum solo pernoctans, nec somnum oculis, nec quietem dedit labiis : sed membra cum anima ad orationem divinam erudit, ideoque inter orandum præscriptam pastoris visionem ex integro vidit. Vidit, visamque pontifici retulit. Qui pontifex visionem numero trinum Conditoris nomen cupiens æquare, suasit ei tertio visionum fidem exploratum ire. Ille autem obedientiam plus Domino placere sciens quam victimam, lætus ivit, sed lætior rediit, quia tertia visio redeuntis comes fuit. Hic vero pontifici solemniter accessit exultatio. Secure enim scivit, nihil illusionis huc posse subreperere, ubi sancta Trinitas jussionis fidem fecit sui similitudine. Namque ut Deus trinus est in personis, unus vero in

sibi que deinde
semel ac ite-
rum oblata
eductus,

AUCTORE
SIGEWARDO.

monasterii
condendi
facultatem
petit.

p

majestate; sic hæc visio trinitatem numero, unitatem confessa est in re: certe una eademque res, uno eodemque modo ter apparuit.

47 His ita peractis, B. Meinulfus, simulque episcopus, ad fidem visionis divinitus incitati, cedere tamen decreverunt regiæ auctoritati, humiliter adimplentes illud præceptum: «Sub» jecti estote omni humanæ creaturæ propter » Deum p. » Sciebant enim, quia in vitium culpæ ducit fuga, si caret arte. Nam si monasterium hoc regis injussu construeretur, forte aliquibus suspicio nasceretur, quod hi non essent legitimi monasteriorum constructores, qui vicarii Dei, id est, regis, fierent contemptores. Quod ne fieret, B. Meinulfus cartam testamenti ab imperatore rogavit, quam rogatam ipsius videlicet regis annulo insignitam accepit, acceptamque secum revexit q. Attulit etiam secum aliud multo præstantius donum, quod sine periculo licet confiteri, donum fuisse Regis sempiterni.

q

reliquias in
novo templo
collocandas
divinitus in-
venit,

B

48 Namque revertenti quidam familiarium ejus capsam obtulit, quam ipse inter arbusta, non forte, sed divinitus pendente invenit. Quam velut ab ipsius Dei manibus acceptam, Vir Dei veneratus est: quia cum multum quæreret, et nullum tamen ejusdem capse dominum inveniret, cognovit, quod ipse Dominus dominantium tale Servo suo contulisset beneficium. O donum nobile, datoris pietati acceptorisque voto consimile! Ita, quid Deo Sanctisque templum construere voluit, qui ad hujus supplementum gratius aptiusve acciperet a Sancto sanctorum, quam reliquias Sanctorum? Harum vero tam pretiosum, tamque copiosum reperit in capsâ thesaurum, quantum eloquentia nostra exprimere non sufficit, quia et hoc vires et personam nostram excedit. Hic jam ad construendum Deo templum confidentius exarsit, quia tale divini supplementi pignus accepit.

nova cælesti
visione

C

49 Inter hæc divinæ aspirationis indicia B. Meinulfus, prædicti loci coactus amore, perrexit, eundem locum videre: quia quod instanter concupiscit animus, hoc ad satietatem videre non valet oculus. Cumque pervenisset ad locum, invenit iterum quoddam divinæ revelationis memorabile sacramentum. Vidit enim præstanti corpore cervum, membra quidem prostratum, sed cornua in sublime arrectum, utpote sic præstolantem Viri adventum. Qui viso Dei Homine, quodammodo indicavit, sibi non licere in adventum ejus accubare: sed se festinanter erexit, et quasi per orationem suam advenienti Sancto surrexit. Sanctus autem, visa tam terribili bestia, nequaquam perterritus, aut ob hoc mente fuit minus valida, quia justum et tenacem propositi virum nullus terror mente quatit solida: quocirca propius accessit, ut ex fine rei ortum didicit r.

r

recreatur:

20 Cumque alterutrum occurrentes jam cominus obvii essent, iterum cervus præconium sancti Viri confessus est, humiliter se prosternendo, cui prius surrexit sese erigendo. Ille vero hunc novum bruti animalis gestum nulli rei, nisi divinæ clementiæ adscripsit: ideoque dum rei ordinem acutius advertere studuit, ecce vidit inter cornua cervi Dominicæ crucis signum splendere, cujus splendore omnem auri decorem visus est superare. Bonus autem Miles optimi Imperatoris, cognito vexillo Domini sui, simul cognovit Dominum suum præsto esse in auxilium sibi, lætitiæque cordis voce pronuntiaverat oris, dicens: «Jam mihi certa spes

» promittit fore, ut ille, qui quondam, eodem » armatus vexillo, inferni claustra destruxerat, » hujus loci protector contra diabolicas vires » exurgat. »

21 Voce hac finita cervum non viderat ultra s. O quam consequentibus signis Christus suo prælocutus est Militi, quæ post hæc oportuit fieri! Namque ut in præscripta visione, famulas Dei præfigurarent cervæ; ita hic per cervum, qui apparuit solus, potest accipi ipse famularum suarum custos Christus, cui soli, sponso videlicet nobilissimo, debent adherere sacræ virgines ibidem collectæ. Invenit etiam beatus Meinulfus bæculum in eodem loco, quo viderat cubantem cervum; qui locus nunc principale ejusdem monasterii continet altare, quod bene præfiguratum est in ligneo signo, quia ipse Christus, qui altari præsidet, regnavit a ligno. Hic quoque omnem moram construendi monasterii sanctus Vir abdidit, quia ei negotio proximum diem addidit.

D

quid hæc præ-
figuravit.

s

22 Hic vero amica studiorum concertatio viriliter insudabat operi divino: passim arbores cædebant, nulli veprium vel arbustorum parcebant: pars grandia trudent obnix pondera humeris; pars agmina cogunt, castigatque moras: ipse vero usquequaque libram adhibuit discretionis, operumque laborem partibus æquabat justis. Vetus enim inde cultus defecit, videlicet ad veteris hominis destructionem, novumque opus surrexit ad novi hominis honorem. Et beatus Vir laborem illum credidit requiem, dummodo inceptum ad summam perduceret nobilem. Quia enim laboravit instanter, inceptum absolvere meruit eleganter. Absoluto autem opere, templum, quod construxerat, constructum Deo ejusque Genitrici 6 Idus Novembris dedicari fecerat. Quo dedicato, collegit illo sacrarum virginum t non modicum gregem; quem Deus usque ad terminum mundi sibi custodiat fidelem.

Monasterium
condit,

E

23 Cumque grex ille dominicus angelicam vitam ageret in terris, antiquus hostis callide intervenit. Igitur suo nequaquam officio fungeretur, si Dei famulabus nusquam adversaretur. Primo quidem castitatis sigillum eis cupiens abrumpere, nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat arte locum, variisque assultibus irritus urget; eo quod eis ipse Christus a facie inimici turris fortitudinis existeret. Sed quia non valuit intrinsecus, ille non esset hostis, si non aliqua nocuisset vel extrinsecus. Nam quædam ex ancillis Dei frigore depressa, spe recreandi, quandam monasterio contiguam domum est ingressa; in quam cum ad ignem expedito animo disposita fuisset; accidit, ut ignis omne velamen capitis ejus consumpsisset.

velamen san-
ctimonialis

F

24 Nam illa muliebri more officio pectinis sordes impugnabat capitis: consumpto enim velamine, jussit eam census brevis lacrimas effundere: sed lacrimanti Deus ad honorem servi sui Meinulphi solatium voluit impendere. Moxque per ipsius donum B. Meinulfus eandem intraverat domum. In tanti enim Viri præsentia nihil habuit juris inutilis mœstitia. Nam ut proximorum compassio ei inremota comes fuit, cognita re, dolentis dolorem ægre tulit, obtectusque faciem manibus, Christum puris interpellabat precibus, statimque, illo rei seriè diligentius exquirente, allatæ sunt ei consumpti velaminis fimbriæ, videlicet ignis inutilis reliquæ, ostensusque est ei ille locus flammæ, quæ preemprix fuit vestis interemptæ.

combustum

25 Hic

integritati
prodigiöse
restituit,
u

A 25 Hic subito pro dolore ingens stupor gaudiumque exortum est, dum vestis, de qua recipienda etiam spes omnis abiit, integra de medio ignis rediit u. O miraculum merito admirandum, et, nisi apud electissimos, inauditum! Sed hujus excellentia signi Deus palam fecit quod hic Athleta suus etiam aliis signis fulserit. Ille autem non signa, quæ cum reprobis electi communia habent, sed virtutes coluit, quibus reprobi funditus carent. Neque enim idem signum, cuius nuper mentionem fecimus, quicquam superbæ addidit ejus venerabili conscientia, quin immo de meritis ejus testimonium perhibet Ecclesiæ. Signa enim non merentur perenne præmium, sed virtus recludens immeritis mori cælum, negata tentat iter via, cætusque vulgares et udam spernit humum fugiente penna.

diemque ex-
tremum Bu-
dicæ claudit.

26 Postquam Rex regum Militi suo gloriosas contra antiquum serpentem concessit victorias, noluit eum ultra extollere fortuna bellorum; sed maluit ei pariter conferre et præmium et finem laborum. Id ipsum quoque ipse Miles emeritis sitiēbat ardentissime, ipse quidem et ætate maturus, et virtute dignissimus, cælestis capitoli assidere senatoribus. Cumque et Domini et Servi velle concordaret familiariter, sicut huic Domino velle, posse et esse est unum, 3 Non. Novemb. x, ut voluit, transtulit ad se Servum suum, qui de terris ad cælos translatus, in monasterio, quod ipse construxerat, terreum corpus cognatæ terræ liquerat y, quod ille felix pro pondere deposuit infimo, sed nos illud jure amplectimur pro venerabili pretio. Nam signorum indicio jugiter patuit, immo patet hodie, quia hoc Deo sit acceptabile.

Biographi in
hoc observa-
tio.

27 Patet, inquam, sed multo liquidius pate-
ret, si quis hoc, sicuti est, exponere valeret, quantum evasisset inferni periculum, quantumve nunc in regno Dei sui possideat præmium. Sed quoniam Deus se diligentibus præparavit, quod nec, oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit; sufficiat terrenis animalibus de regno illo hoc solum effari, contemplari et credere, quod ibi sit gaudium ineffabile: de cæteris quidem necesse est taceri, quæ impossibile est scire. Nos autem etsi voluntatem nostram præpedit ingenii vena pauper et maligna, cogit tamen voluntas dives et benigna, ut stilo memoriæque tradamus, si quid plus ad notitiam nostram pervenit ex miraculis Viri hujus. Sed ea, quæ per ipsum hoc corpore indutum Deus operari dignatus est, hic terminamus; ad ea vero, quæ post sepulturam ejus Dominus per eum ostendit, transire paramus.

ANNOTATA.

a Antiquam videlicet, quæ quem terrarum tractum in Germania incoluerit, in Opere nostro tom. II Octobris, pag. 180 et seq. exponitur.

b Carolus Magnus in subigenda atque ad fidem adducenda Saxonum gente ab anno 772 ad annum usque 801 laboravit, ut tempus Sancti natalis lato dumtaxat modo Sigewardus hic definiat; nos id in Comment. prævio num. 31 et seq. ad annum circiter 793 referimus.

c De nobili Sancti genere vide Com. præv. § 2. d Browerus legit Conservare; verum nostra lectio præstare videtur.

e Stuprum Wictrudi viduæ. S. Meinulphi matri, a defuncti mariti fratre illatum, silentio

pressit Gobelinus in Vita; quod, cum rem nihilominus in Cosmodromio Ætate 6, cap. 40 commemoret, idcirco forsitan fecerit, quod ad res, a Sancto gestas, nihil omnino faceret.

AUCTORE
SIGEWARDO.

f Cum S. Meinulphi Baptismus (Adi Comment. prævium num. 36) ac proin matris ejus ad Carolum Magnum accessus anno circiter 797 acciderit, tuncque is princeps imperator nondum fuerit, hoc titulo haud dubie per prolepsin, historicis non raro usurpatam, a Sigewardo hic insignitur.

g In Hardeshusano nostro apographo dumtaxat legitur ad regis cohortem, poniturque in margine, id est, curtim.

h Nominis Wigthrud, pro quo alii Wichtrud aut etiam Wigtrud, significationem aliquam inesse, Sigewardus hic indicat. Apud Anglo-Saxones, quorum, et antiquorum Saxonum lingua multum affinitatis habuit, Wiga olim, ut Camdenus in sua Britannia pag. 400 docet, heroinam; Rad vero, aut etiam pro dialectorum varietate (ex hac forte dictum quoque alicubi fuerit Rud) Red et Rod consilium significabat. Quid si igitur Wigtrud hic sonet prudentem heroinam? Certe interpretatio hæc præferenda videtur alteri, quæ apud Budicensem chronistam pag. 50 occurrit.

i Aut versus aut versuum partes e diversis poetis orationi, uti hic, ita etiam alibi subinde interserit Sigewardus; verum, quos singuli, quos affert textus, poetas habeant auctores, et quo quique apud hosce inveniantur loco, assignare operæ pretium non duco.

k Baduradus ante annum 815 Paderbornensium episcopus creatus non est, ac proin, cum abs illo Canonicis Paderbornensibus Sanctus fuerit adscriptus, hic illud vitæ institutum ante eundem annum non suscepit. Hinc etiam liquet, a Badurado jam episcopo Meinulphum adhuc puerum, utpote qui anno circiter 793 natus esset, litteris excultum non fuisse. Adi Commentarii prævii num. 38 et binos seqq.

l Ita fere Matthæi 8, v. 20 et Lucae 9, v. 58.

m Sic etiam apographum Hardeshusanum; sed in margine additur, forte legendum dispensatoris.

n Est scilicet Sanctus sepulcrum adeptus in monasterio Budicensi, cui ædificando locus visione hic memorata fuerit ostensus.

o Ne hinc inferas, Meinulphum sacris operatum esse, ac proin sacerdotio fuisse initiatum: hæc enim verba, Christo sacrificium laudis immolare cœpit, significare possunt, imo vero cum ex iis, quæ in Annot. ad Prologum 2 et in Commentario dicta sunt, in diaconatu Sanctus tota vita manserit, reipsa dumtaxat hic significant, Christo gratias agere aut laudes dicere cœpit. Sic apud nos tom. II Januarii pag. 1157 in Vita S. Thiadildis virginis post cælestem, qua locus monasterio Freckenhorstensi ædificando divinitus fuerit ostensus, visionem narratam num. 4 dicitur, hac audita, B. Ewerwordus, illius fundator, qui tamen, utpote matrimonio tunc junctus, sacerdos non erat, Deo immolans sacrificium laudis rem tacitus considerasse.

p Epistola Petri 1, cap. 2, v. 13.

q Diploma, cartam testamenti a biographo hic appellatum, quo Meinulpho condendi monasterii facultas fuit concessa, a Ludovico Pio Sanctus petiit et obtinuit. Videsis Commentarium prævium num. 71.

r Ni legendum sit disceret, quid sibi velint ultima hæc verba, haud satis intelligo.

s Quid de visione hac aliæque ter repetita, qua Sanctus

AUCTORE
SIGEWARDO.

Sanctus locum edificando monasterio didicerit, itemque de miraculo, quo sacras Sanctorum reliquias divinitus acceperit, censendum appareat, in Commentario prævio num. 66 et hinc seqq. editi.

† Cujus instituti hæ fuerint, in Comment. præv. num. 80 et quatuor seqq. discussum est.

u Velamen hoc integrum cum ignis vestigio sæculo præterito Budicæ adhuc vidit Gamansius noster. Adi comment. præv. num. 118.

x Novembris pro Octobris perperam hic poni, in apographo nostro Hardeshusano ad marginem notatur, et recte quidem, uti ex iis, quæ in Comment. prævio num. 89 disputata sunt, apparet.

y Hinc collige, Sanctum et obisse et sepultum esse in Budicensi monasterio, cujus, ut apparet, sanctimonialibus cohabitatur præfueratque.

CAPUT II.

Miracula post obitum, corporis de tumultu levatio.

B
Sanctus, ad
cujus tumu-
lum magnus
fit populi con-
cursus,

Sepulto igitur beati Viri corpore, cæperunt ad sepulcrum ejus ubertim pauperes Christi confluere, tam exciti fama præteritorum miraculorum, quam accensi spe futurorum. Pars quidem adveniebant sanitatem deprecari corporum, pars vero requiem animarum, tantum quod cujusque voluntates optavit beneficium, pro hoc impetrando, B. Mainulfum precatorem misit Domino: nec quisquam, Deo gratias, frustra se orasse ploravit, si modo orans in corde suo non hæsitavit. Quo factum est, ut et indigenæ et advenæ beati Viri sepulcrum colerent honorifice; nec non ipsæ sanctimonialia, ob Sepulti amorem, vigilantiter satagentes circa sepulcri honorem, pro rei suæ modulo adornabant illud velamine lineo. Elegerunt etiam quandam bonæ intentionis famulam, specialiter ei imponentes sepulcri custodiam a, a quo illa non recedebat, quantum corporis infirmi lex annuebat. Quam quadam nocte, postquam orando vigilandoque plurimum noctis exegerat, ut exercitatum corpus solet, libido somni devicerat. Cui devicta obtemperans, concessit membris somni necessarium requiem; sed requies transiit in sollicitudinem.

a
pannum li-
neum ab igne
serreat illæ-
sum,

29 Evigilanti namque de somno venit ad memoriam subito, quia, dum illi sopor imminabat, supra velum sepulcri candelam ardentem dereliquerat. Attonito enim animo surrexit, sub magna festinatione ad sepulcrum perrexit; et inter eundem magnum super oblivione sua mæroris sustinuit tormentum. Sed, ubi pervenit, Dei clementiam consolatricem invenit. Nam ardor finem fecit candelæ, prorsus tamen cessans a panni lætione: quia candelæ, ardendi causa Deo oblata, parcere non ausus est; panno autem ad servandum congruo ignoscere jussus est. O gloriosus Deus in Sanctis suis! qui patenter exponit dignitatem hujus sui Militis, ad cujus defuncti reliquias hoc tam nobile signum iterato proferre voluit, quod per ipsum corpore viventem antea protulit b.

b
famulum olim
suum, semel,
iterum,

30 Sed hoc signum aliud non inferius sequabatur, per quod quidam ad salutem intrare compellebatur: apparuit namque Vir beatus biculario suo in visione, erudiens eum amica irradiatione, ut mundo pompisque ejus abre-

nuntiaret, et ad æterni Regis militiam transmigraret. Ille autem ipsam visionem pro illusionem habuit, nedum fecisset, quod per visionem didicit. Sed Sanctus, hominis condescendens infirmitati, iterum apparuit ei, ut repetita admonitio fieret ei veræ visionis expositio. Ille autem nec adhuc visioni habuit fidem.

31 Sed Sanctus Dei nondum cessans a salute viri, geminis visionibus tertiam addidit, ejusque duritiam hac voce corripuit: « Nescis, » miser, nescis, quam crudelis captor tuæ captivæ præsidet menti; qui te et mittenti Christo, » et mihi misso, cogit reluctari. Certe cum » male vivendo desperes, nec desperere sponte » desisteres, monuit te revelatio divina, ut vel » admonitus respisceres. Tu autem, stulte, » perniciose illuderis, qui revelationem veram » pro illusionem accipis: nulli enim credentium » dubium est, quin illa visio expertus sit illusionis, » quæ invitatrix est Christianæ religionis; quam » que si a quolibet vigilans audivisses, negligere » nequaquam debuisses. Nunc ergo cum te » corrigere nequeant verba, jam vertenda sunt » in opera. Nam visionem divinam, quam te » dissimulas intelligere, expediam tibi planis- » sima expositione, quæ animum tuum dubio » exuat, cunctisque te videntibus plenam certi- » tudinem pariat. »

32 Hæc dixit, et mox dicta probavit. Vir namque de somno excussus, faciem persensit barba viduatam, barbamque cominus invenit divulsam. Postea vero non illa nocte quicquam loci in eo somnus habuit, sed pro somno cum stupor, pudor et dolor oppressit. Quid faceret? cujus animus in amaritudine fuit, nec tamen cum quo hæc ventilaret, familiarem habuit: familiares quidem potuit plures habere, sed ipse mallet omnibus ignotus, quam notus esse. Tandem eligens sibi unum, quod tamen actu erat opportunum, videlicet, ut necessitatem verteret in voluntatem, quam citissime occurrit ad ecclesiam, ibique per S. Mainulfum mirifice Dei consecutus est misericordiam.

33 Nam cum matutine laudis principium presbyter exordiretur, dicens: « Domine labia mea aperies, » iste, qui prius litteras non didicit, excepit, dicens: « Et os meum annuntia- » bit laudem tuam. » Quam bene iste inscius se Domini laudes annuntiatum esse promisit! quia non solum ille, verum omnes hujus rei cognitores, pro eadem re Domini debent esse laudatores. Est namque unum de præcipuis miraculis, ut, qui se lecto collocavit laicum, sese erexit canonicum; neque enim, si omnem illam noctem insomnem duceret, tamen notari posset de otio, quandoquidem cum hujusmodi procederet in negotio. Nempe B. Mainulfus servum suum ad professionem canonicam barba nollet destituere, nisi ad canonicum usum gratius ei vellet pretium restituere c.

34 Jamque his exactis miraculis, non longa fuit mediæ mora temporis, cum iterum revelante gratia Dei manifestius patuit dignitas B. Mainulphi. Temporibus quidem Arnulphi regis d, Bisonisque Patherbrunnensis episcopi, die quadam diacono Evangelium recitante, inter recitandum, lapis, beati Viri sepulcro superpositus, ad instar crucis divisus intonuit, præsentibusque cunctis validum stuporem incussit. Cumque eos iste concuteret stupor, ecce alius subsecutus est major: quia mox inter Dominici Corporis Sanguinisque immolationem lapis, nuper quadrifariam disper-

D

ac tertio ei
apparens,

E

ad meliorem
frugem

F

c
cumque lapis
ejus sepulcra-
lis,

d

A titus, in innumerabiles particulas dissipatur. Lapis quidem iste bonus beato Viro testis erat juxta suum posse; cujus dum potestatis non erat laudare per sermonem, laudabat autem per disruptionis vocem.

subsidente etiam, quae loculum legebat, terra,

34 Nec etiam ipsi terrae, hujus Viri laudes fas fuit reticere. Resoluta enim in superficie sepulcri, deorsum subsedit more mirabili, ejusque sepulcrum esse destitit, cujus loculum libere spectandum praebuit. Hinc patet, quam reverendus iste sit substantiis rationalibus, cujus sic praeconium confessa est irrationalis tellus. Confessa est enim, ne sibi licitum foret hoc corpus suis occultare latibulis, quod multo rectius coleretur in altaribus sacris. Praeterea cum scissura petrae casuque terrae tanta jucunditas exorta est suavissimi odoris, ut non vana fides sit, affuisse sibi auctorem suavitatis. Hic vere Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

secundo dissilisset,

36 Certantes enim diu, quid hoc signum portenderet, elegerunt tandem episcopo Bisionem hanc palificare, quatenus ille eos componeret, dijudicata lite. Ille autem edixit fracturam sepulcri redintegratum iri. Ex ejus edicto sepulcrum reparatum iterum, paulo post est ex divino jussu dissipatum. Quod cum comperit foret episcopo, ille superius edictum iteravit, ejusque edicto populus iterum obtemperavit. Sed in hoc episcopus non notandus est dementia: rectius quidem divinitatis adscribitur providentiae, quae ideo eos aliquantulum dubitare permisit, ut per efficacius signum, et ab illis et nobis omne dubium absterserit.

aliudque miraculum accessisset,

37 Igitur in eodem tempore B. Mainulfus Mainardum quemdam presbyterum e admonuit in visione, quatenus pontificem incusaret super sua transgressione: presbyter autem divinae admonitioni timorem praeponebat episcopi, nusquam tulit pedem. Sed Vir Dei, iterum secundo, sicut prius, presbyterum admonuit; presbyterum autem, sicut prius, iterum timor prohibuit. Tandem et tertio ei apparuit, ejusque mollitiem et socordiam accusavit. Et quia eum aeternae voluit ultioni eripere, noluit dilectum ejus hic impunitum dimittere: sed minatus est ei apertis oculis absentiam videndi, ejusque reliquit arbitrio, an mallet caecus vivere, an legationem absolvere. Qui expergefactus, nimis agre tulit, quod imago somniorum nihil ei mentita fuit.

a Bisione episcopo, ita ad illi monito, de terra levatur.

38 Tamen quia caecitas ei inimica familiaris fuit, nequaquam iter distulit: sed, ductore advocato et reliquo itineris supplemento parato, iter expedit, comite scilicet ductore, baculo et caecitate, quod prius per se sine omni posset molestia consummare. Igitur, quae acciderant ei, narravit omnia pontifici, nec verba ejus eguerunt artificio, quibus ipsa caecitas probabilis erat expositio. Ad haec pontifex vehementer expavescebat, timuit periculum vitae suae, quia et ipse sibi conscivit super eadem transgressione. Quapropter festinans errata officii superare sedulis, sepulcrum sancti Viri adiit humilis. Ibi quoque sacrum corpus de sepulcro transtulit, translatumque in eadem ecclesia reverenter collocavit. In translatione autem beati corporis de sepulcro rediit adempta oculorum sanitas presbytero /. In quo laudanda est clementia multiplex optimi Domini per merita et orationem Militis egregii, qui corporali verbere plagam recidit futuram animae; et tamen eidem

verberi corporis celerem exitum concessit medicus utilis.

AUCTOR SIGEWARDO.

39 Multa quidem et alia fecit Jesus prope has reliquias miracula, inter quae censemur hoc dici et audiri dignum, quod jam nunc referre volumus in medium. Igitur aquam, qua pontificis jussione sacra latae sunt reliquiae, in bonam spem reservabant Dei famulae, non in vanum credentes eam dignam reservatione, quia, quae salutare corpus lavando tetigerat, salutari tactu carere non poterat. Certe, quia fides earum bona, simplex et prudens fuit, fides bona ad bonum opus ascendere meruit. Nam mulier quaedam paralytica, longo scilicet tempore omni membrorum officio destituta, cognitis beati Viri miraculis, rogavit a parentibus suis, ut ad praedictam portata perveniret ecclesiam, quod ibi divinam per S. Mainulfum merita experiri vellet misericordiam. Denique rogavit, nec non rogando impetravit.

Aqua, qua Sancti reliquiae lotae erant,

40 Quod cum comperit foret famulabus Dei, statim plene fuerant bonae spei, nihil penitus haesitantes in corde suo, super divinae miserationis auxilio: praesertim, quia ipsa mulier, quae spe curationis advenerat, constantis fidei in Domino fuerat. Didicerant enim ex doctrina Evangelii, quia omnia possibilia sunt credenti. Itaque mulieris paralyticae semivivum corpus praedicta salutari aqua perunxerunt, perunctumque Christo per merita S. Mainulfum commendaverunt. Sed ille, quia in se sperantes deserere non novit, nec harum fidem deseruit. Nam infra paucos dies mulier ex illa acerrima corporis attritione convaleuit, et ad tantam valetudinem refloruit, ut nec aliquid infirmitatis signum in ea remanserit.

mulier paralytica sanatur,

E

41 Nec nos patimur, sanctam Ecclesiam clam esse, qualiter ibidem Deus cuidam alteri succurreret feminae, quae laborabat peste immensa et miserabili, et ideo major est majestas miraculi. Morbus enim, cui medicinalis auctoritas canceri vulnus vocabulum indidit, dexteram ejus mamillam mordaciter contrivit, et post grandaeam contritionem funditus exedit. Qua exesa, obsedit etiam carnis contigua loca: usque adeo vis ejus praevaleuit, ut etiam superficiem costarum destituisset tegmine carni. Eminent hoc quidem satis per se, nec eget expositione, si haec esset in gravi amaritudine cordis, quam sic exasperabat dolor corporis. Nam etiam fertur, ut ipsa aperte profiteretur, se malle mori, quam tanto superesse dolori.

atque a cancro

F

42 Tandem, cum divina miseratio compati voluit ancillae suae morbo, inspiravit in ejus mentem hanc cogitationem: ut, quod apud homines est impossibile, apud Deum crederet esse possibile. Hac vivificata spe, decrevit Dominum per S. Mainulfum merita invocare, tendens statim ad reliquias sancti Viri, offerensque secum, quod dedit penuria census exigui, videlicet candelam ad sui vulneris instar formatam. Ibi quoque, sicut prius mente disposuit, Domino sanctoque Mainulfo preces direxit. Sed Dominus omnipotens, cor contritum et humiliatum non despiciens, noluit roganti renuere auxilium, utpote astrictus per Militis sui meritum. Illa quidem rediit, sed redeunti Christus celeriter exposuit, quod sibi gratum precatorem transmisserit.

cum candelam ad Sancti reliquias obtulisset,

43 Nam mox insequenti die cepit in superficie vulneris novella cutis reviviscere: et, ut breve sit, quod dicimus, infra septem dies in tantam

curatur.

AUCTORE
SIGEWARDO.

tantam sanitatem transit vulnus, ut mamilla pectori resurgeret ad integrum, cuius nec dolor aliquod ibi reliquerat vestigium. Hoc quidem admodum est dictum mirabile, sed tamen sanis mentibus est credibile, quia Christus mirabilis in Sanctis suis falso diceretur, si in eis nulla mirabilia operaretur. Ipse quidem per servi sui Mainulfi merita plurima fecit et facit miracula; quorum quaedam superstes lingua famæ annuntiabat nobis, quaedam vero taciturnitas invida sepulcro condidit oblivionis.

Potestatem
plura patran-
di

44 Plura etiam signa B. Mainulfus potestate habuit, quæ actu minime protulit. Potestatem autem modo non dixi secundum dialecticam, sed iuxta vocem Domini, dicentis: quod omnia possibilia sint credenti *g*. Si Beatus Domino indubitanter credit, quilibet agendi potestatem habuit: atqui credidit, potestatem igitur quilibet agendi habuit. Domino enim indubitanter credere, est mandata ejus fideliter adimplere; consequens est, ut hic Domino videatur adherere. Qui autem adhaeret Domino, unus spiritus efficitur. Semper enim desideravit, desideratumque promeruit B. Mainulfus, ut cum Creatore efficeretur unus spiritus; sed Creatori aliquid esse impossibile, nemo vel insanus præsumit credere.

miracula
Sanctus ha-
buit.

45 Hic vero ordinatim consequitur, ut hujus possibilitatis non careat participio, qui unus spiritus fieri meretur cum Domino. Quapropter si B. Mainulfus unus spiritus cum Domino fieri promeruit, signa etiam operari potuit: sed meruit unus spiritus cum Domino fieri: potuit igitur signa operari. Cujus conclusionis necessitas nobis discutit aperte, ut non egeat questione, si vel pauca, vel omnino nulla signa fecerit, dummodo ei signorum potestas non abfuit. Et profectui quidem animæ nostræ salubrius esset merita ejus, moresque et virtutes, quam signa cognoscere, ad quarum videlicet exemplar formaremus modum et ordinem vitæ nostræ.

Cur aliquot,
quæ fecit, scire
nos Deus vo-
luerit.

46 Sed quia meritis ejus, carnaliter viventis, nos presentes interesse non contigit, ecce autem divina providentia aliqua de signis ejus notitiæ nostræ contulit, quatenus signorum certitudo nobis exponeret, quod magna vitæ puritas, sanctaque actuum castimonia præcederet. Nunc igitur pollicetur nobis certa spes divinæ miserationis, ut per eum animarum nostrarum medeatur languoribus, per quem vires restituit tot languidis corporibus. Quod ipse B. Mainulfi precibus dignetur annuere, qui ipse B. Mainulfo principium fuit et finis victoriæ, victorique contulit bravium infinitæ gloriæ, qui regnandi nec initium habet nec finem. Ipse

Principium, vector, dux, semita, terminus idem.

ANNOTATA.

a Canonissæ, non famulæ, sepulcri Sancti custodiam demandatam scribit Gobelinus in Vita num. 21; sed Sigewardo standum.

b Alluditur ad combustum sanctimonialis pepulum, integritati a Sancto adhuc vivente restitutum.

c Hanc ter repetitam, qua S. Mainulfus, famulum olim suum a prava vita retraxerit, apparitionem, hujusque adjuncta prudentis lectoris judicio relinquo.

d Hinc consequens est, ut Sancti de tumulo

levatio miraculaque hanc proxime prægressa, quæ hic subduntur, inter annum 887 et annum 896 verosimiliter evenerint. Adi Commentarii præv. num. 93.

e Attelensis vici, a cænobio Budicensi haud multum remoti, parochum hunc facit Gobelinus in Vita num. 27.

f De hoc atisque miraculis, Sancti de terra levationem aut comitatis aut proxime prægressis, videsis Comment. præv. num. 91 et seq.

g Marci 9, v. 22.

VITA ALTERA,

Auctore Gobelino Persona,

E Budicensis cænobii Passionali pergameno Ms. insigni cum P. Georgii E Garnefelt Carthusiani apographo collata.

PROLOGUS.

Dum super flumina Babilonis Paderfontanæ sedimus et flevimus et in salicibus ejus suspendimus organa nostra, sonus organi inter novellas olivarum, pro salicibus plantatas, noviter tunc suspensi, per quod Spiritus Sanctus operatus est, honor, videlicet beati Meinulphi, confessoris Christi, reviviscens interiorum cordis mei pulsavit auditum. Unde scintilla spiritus illius, qui Zachariam et Achæum ad exhortationem reedificantium templum Domini quondam inflammavit, mente succensus, præfatis novellis olivarum fratribus, videlicet canonicis Regularibus, in villa Bodeken, ad reformandam ecclesiam illam, qua corpus prædicti Sancti requiescit, vix institutis lætos obsequia exhortationis impendi a.

Auctor scri-
ptionis cau-
sam,

2 Et ut multi gratiæ Spiritus illius possint esse participes, qui una mecum in chordis et organo Dominam laudent, ex diversis scripturis antiquis et ex rerum gestarum mihi cognitarum occursu ad laudem Dei, sancti Meinulphi honorem et ad ædificationem proximi de vita et miraculis istius Sancti, nec non gestis aliis, ad hæc infrascripta opportunis collegi. Et, si pro dicendorum intellectu pleniori ad longe superiora tempora pro primo recurrendo digredior, lector meus curiositati non imputet, sed affectui pronuntiandi magnificentiam gloriæ regni, de quo scriptum est: Regnum tuum, regnum omnium sæculorum b, magis adscribat.

F
a
et unde, quæ
scribit, hau-
serit, exponit.

ANNOTATA.

a Hinc apparet, Gobelinum non diu admodum post canonicos Regulares in Budicense cænobium inductos Sancti Vitæ scribendæ manum admovisse.

b Psalm. 144, v. 43.

PRO-